

PASLAPTINGĄJĮ GAUBLĮ RADO senelis Horacijus. Mes buvome aukcione, ieškojome daiktų jo vasarnameiui. Tai buvo prieš pat Velykas, prieš pat prasidedant siaubingiems dalykams.

– Roberta, šitą turėtum nusipirkti, – pasakė jis.

Aš taip nemaniau. Man nereikėjo gaublio.

– Tau reikia būtent šito, – patikino senelis Horacijus.

– Kam jis man?

– Nes jis ypatingas. Netgi paslaptinas, galima sakyti.

Atsargiai paglosčiau kietą gaublį.

– Pirk, – vėl paragino senelis.

– Taip ir padaryk! – pritarė mano draugė Šarlotė, kuri atvyko kartu su mumis.

Lengviau pasakyti nei padaryti. Visur pilna žmonių, o ant ilgų stalų buvo išrikiuota daugybė daiktų: mažos

statulėlės ir paveikslai, stiklinės ir kiti indai, net paukščių iškamšos. Dvejodama apsidairiau.

– Juk net pinigų neturiu, – pasakiau.

– Žinau, – tarė senelis Horacijus. – Aš duosiu pinigų. Bet turėsi nusipirkti pati. Tiesiog sušuk, kiek nori mokėti.

Man iškart suskaudo pilvą. Niekada gyvenime nebuvau nieko pirkusi aukcione. Kodėl senelis Horacijus negalėjo šūktelėti už mane? Juk tai jis pasiūlė, kad mes – jis, aš ir Šarlotė – turėtume atvykti į aukcioną Ohuse.

Šarlotei tą dieną nederėjo niekur važiuoti. Ji buvo pavargusi ir verčiau būtų likusi namie. Tiesą sakant, Šarlotė visada jausdavosi pavargusi arba negaluodavo. Šiek tiek arba labai. Taip buvo nuo pat gimimo. Jos širdis nesveika. Kartais ji jausdavosi geriau, kartais – blogiau. Bet mano draugė niekada nesijausdavo taip gerai kaip aš ar kiti mano draugai.

– Šarlotė gali vykti kartu, – pasakė jos mama, kai papasakojau jai apie aukcioną, – bet turite pažadėti, kad tuoj pat parvešite ją namo, jeigu ji pavargs.

Aš linktelėjau. Žinoma, važiuotume namo, jeigu ji pavargtų. Ohusas buvo už dvidešimties kilometrų nuo mūsų miesto Kristianstado. Tokį atstumą galima greitai įveikti.

– Ar neturi kitos draugės, kuri norėtų važiuoti vietoj Šarlotės? – prieš mums išvažiuojant paklausė mano mama.

– Ne.

Mama niekada to nesuprato – kad su Šarlote smagiausia. Be to, ji gyveno arčiausiai – buvome kaimynės nuo mažens. Šarlotė buvo linksmiausias man pažįstamas žmogus, net tada, kai nesijausdavo gerai.

Mano draugė buvo tokia, kaip sakė senelis Horacijus: tas, kuris daugiausia juokiasi, yra geriausias.

Šitaip jis rinkdavosi bičiulius. Mama juokdavosi tik kartais. Žinoma, ji negalėjo suprasti, kodėl Šarlotė man taip patinka.

Kai senelis Horacijus man pasiūlė nusipirkti gaublį, Šarlotė kaipmat pažvalėjo.

– Pirk! – pakartojo ji. – Pirk!

Senelis Horacijus davė man šimtinę. Jis stumtelėjo mane link vyro, stovinčio ant mažos taburetės priešais stalus su visais daiktais. Jis vadovavo aukcionui.

– Ar išgirsiu pasiūlymų įsigyti šį gražų gaublį? – sušuko jis.

Niekas neatsakė.

– Nagi, sakyk ką nors! – paragino senelis Horacijus.

– Nežinau, kaip tai daroma, – piktai atrėžiau.

– Sakyk, kad nori nusipirkti gaublį už penkiasdešimt kronų.

Šarlotė stipriai palinksėjo galva, tarsi apie daiktų pirmą aukcione žinotų daugiau už mane.

– Noriu už penkiasdešimt kronų, – pasakiau aš.

– Ką sakei? – sušuko aukciono vedėjas.

Žengiau žingsnį į priekį ir dar kartą garsiau pasakiau:

– Aš noriu gaublio už penkiasdešimt kronų!

Aukciono vedėjas apsižvalgė. Pievelėje stovėjo nemažai žmonių.

– Ar bus daugiau pasiūlymų?

Mano širdis smarkiai plakė. Dar kartą pažvelgiau į gaublį. Jis atrodė ne taip kaip kiti mano matyti gaubliai: buvo didesnis ir stovėjo ant medinės plokštelės. Jūra ir žemė nudažytos skirtingais rudais atspalviais. Buvo beveik panašus į apvalų, gražų paveikslą. Man patiko gražūs paveiksiai. Man patiko piešti ir tapyti. Mano brolis Teodoras dėl to mane erzindavo ir vadindavo vaikiška, bet man tai nerūpėjo. Ne mano rūpestis, kad jis nesuvokia, jog esama suaugusiųjų, kurie nieko kito neveikia, tik piešia ir tapo. Kai užaugsiu, būsiu dailininkė. O kuo taps Teodoras – negalėjau net nutuokti.

– Šešiasdešimt kronų! – sušuko kažkas.

Nustebusi atsisukau. Ten stovėjo berniukas su kepure ir geltonais marškinėliais. Jis neturėjo vienos rankos. Negalėjau į jį nespoksoti.

Senelis Horacijus vėl kumštelėjo man.

– Sakyk ką nors, – paragino jis.
– Kelk kainą! – pasiūlė Šarlotė.
– Septyniasdešimt kronų! – sušukau.
Mudvi su Šarlote sukikenome.
Aukciono vedėjas apsidžiaugė.

– Nuostabu! – sušuko jis. – Ar dar kas nors nori gaublio iš Afrikos?

– Aštuoniasdešimt kronų! – pasiūlė vienarankis berniukas.

Sunkiai nurijau seiles. Ar bjauriai pasielgsiu, jei neleisiu jam nusipirkti gaublio? Nemanau. Šarlotė dažnai sakydavo, kad nemėgsta gauti daiktų tik todėl, kad žmonės jos gailisi.

– Šimtas kronų! – išgirdau save rėkiant.

Dabar bus taip, kaip bus. Jei vaikinukas turi daugiau pinigų nei aš, gaublys bus jo. Sunerimusi pažvairavau į jį. Gal galėčiau pati nusipiešti panašų žemėlapi? Bet taip puikiai piešti nemokėjau.

– Ar dar bus pasiūlymų? – sušuko aukciono vedėjas.
Stojo tylą.

– Ne? Tada skaičiuoju: vienas, du...

Sulaikiau kvėpavimą ir stipriai užsimerkiau. Labai norėjau laimėti aukcioną ir parsivežti gaublį namo. Viena vertus, todėl, kad jis buvo gražus, bet labiausiai dėl to, kad senelis Horacijus sakė, jog jis ypatingas.

– ...trys – PARDUOTAS mergaitei su gražiomis kasomis!

– Tikra tiesa, – pasakė senelis Horacijus ir peštelėjo man už kasos.

Garsiai šūktelėjau iš džiaugsmo ir nuskubėjau sumokėti už gaublį.

– Negaliu patikėti, kad jis mano, – pasakiau.

Senelis Horacijus patenkintas linktelėjo galva.

– Tau gerai sekėsi, – pagyrė jis. – O dabar padėkime gaublį į automobilį. Tada nusipirksime ledų.

Tačiau to nepadarėme. Kai apsisukau eiti prie automobilio, pastebėjau du dalykus.

Pirma, vienarankis berniukas su geltonais marškinėliais buvo dingęs. Išnyko kaip dūmas.

Antra, Šarlotė atrodė labai pavargusi. Jos lūpos buvo pamėlusios.

KARTAIS TIESIOG ŽINAI, kad nutiks kažkas baisaus. Jauti visu kūnu. Kai grįžome namo iš aukciono Ohuse, tikrai žinojau, kad nutiks kažkas bloga. Tik nežinojau, *kada*.

Šarlotei greitai pasidarė blogiau. Visas aukcione pirtas malonumas dingo. Paskambinome jos tėvams ir paprašėme jų susitikti prie Kristianstado ligoninės skubiosios pagalbos skyriaus. Senelis Horacijus važiavo per greitai. Atrodė, lyg automobilis būtų skraidantis kilimas. Manau, jis labai nerimavo. Juk tai jis atsivežė mus į Ohusą. Be to, jis nebuvo matęs negaluojančios Šarlotės taip dažnai kaip aš.

Tikriausiai jis nesuprato, kad ir aš nerimauju. Bet dėl visai kitos priežasties. Labai slaptos priežasties, apie kurią nežinojo niekas, išskyrus Šarlotę.

– Šį kartą turi paskubėti pasveikti, – sušnabždėjau jai į ausį. – Kad mes spėtume...

Paskutinę dalį pasakiau taip tyliai, kad išgirstų tik draugė. Šarlotė vos linktelėjo galva. Ji žinojo, kodėl turi greitai pasveikti.

Kai atvažiavome, Šarlotės tėtis iškėlė ją iš automobilio, paėmęs nuo galinės sėdynės.

– Ar galiu eiti su tavimi? – paklausiau.

Anksčiau man buvo leista kelis kartus.

Šarlotės mama paglostė man skruostą.

– Ne šiandien, – pasakė ji. – Tikriausiai turėsime sėdėti ir laukti. Juk žinai, kaip būna.

Aš tikrai žinojau. Tėtis sakydavo, kad nepažįsta nė vieno žmogaus, kuris taip gerai jaučiasi, bet vis dėlto tiek daug laiko praleidžia ligoninėje. Bet aš ten būdavau dėl Šarlotės. O gal šiek tiek ir dėl savęs. Norėjau žinoti, kas jai darosi.

– Paskambinsime, kai ką nors sužinosime, – pasakė Šarlotės tėtis ir nusinešė Šarlotę.

Ji buvo išblyškusi, pamėlusi ir pavargusi.

Šarlotės mama man nusišypsojo, bet buvo matyti, kad ji liūdna. Man taip pat buvo liūdna. Gumulas gerklėje vis didėjo ir didėjo. Prieš pat užsidarant durims, sušukau:

– Atsiprašau!

Šarlotės mama vėl išėjo.

– Atsiprašau, kad išsivežėme Šarlotę į Ohusą! Nežinojome, kad ji taip susirgs.

Pradėjau verkti, o senelis Horacijus stipriai mane apkabino. Šarlotės mama pritūpė priešais mane ir suėmė mano rankas.

– Geroji Roberta, – pasakė ji. – Taip dažnai nutinka. Šarlotė susirgo ne dėl to, kad jūs išvažiavote. Tai galėjo nutikti ir namuose. Esu nepaprastai laiminga, kad ji turi tave. Tu esi svarbi mūsų šeimos dalis.

Prieš išeidama ji nežymiai šyptelėjo. Kai ji tai pasakė – kad esu jų šeimos dalis, – mano krūtinę užliejo šiluma. Mano pačios šeima dažniausiai būdavo nuobodi ir užimta. O Šarlotės tėvai neturėjo kitų vaikų, tik Šarlotę.

– Važiuojame namo, – tvirtai pasakė senelis Horacijus. – Pažiūrėkime, ar tavo mama arba tėtis pavaišins kava.

Senelis Horacijus iš tikrųjų nebuvo mano senelis. Tiesą sakant, jis niekieno senelis. Tačiau jis buvo mano močiutės vyras. Jie susipažino po to, kai jis daugiau nei keturiasdešimt metų buvo išdirbęs jūreiviu.

– Vieną dieną išlipau į krantą, o ten stovėjo ji, – sakydavo jis. – Gražiausia moteris visoje Švedijos Karalystėje.

Tai įvyko likus keliems mėnesiams iki mano gimimo. Mama sakė, kad niekada nebuvo mačiusi močiutės tokios laimingos kaip tais metais, kuriuos ji praleido su seneliu Horacijumi. O paskui ji turėjo numirti. Susirgo, vairuodama automobilį apalpo ir atsitrenkė į medį. Automobilyje ji buvo viena.

Tai nutiko prieš trejus metus. Ta diena buvo viena blogiausių mano gyvenime. Mama vis verkė, verkė, ir niekaip negalėjau jos paguosti. Atrodė, kad mano namuose man neliko vietos. Todėl verkiau Šarlotės namuose. Bet niekas neliūdėjo taip, kaip senelis Horacijus. Jis buvo toks liūdnas, kad šimtą dienų nekalbėjo. Iki pat mano gimtadienio. Tada atėjo į mano gimtadienio šventę ir dainavo taip garsiai, kad beveik kilnojosi stogas.

Kai grįžome namo, įnešiau dėžutę su gaubliu. Vis dar džiaugiausi, kad ją nusipirkau. Bet dar labiau jaudinausi – dėl Šarlotės ir dėl to, ką pajutau automobilyje: kad nutiks kažkas baisaus. Šarlotė sirgo siaubingai daug kartų. Bet šį kartą buvo kitaip. Jaučiau tai.

Senelis Horacijus stengėsi nukreipti mano mintis kitur.

– Pamatysi, – pasakė jis. – Manau, kad tas gaublys tau labai pravers.

„Kaip?“ – pagalvojau, bet nieko nepasakiau.

– Kokia čia nesąmonė? – paklausė brolis, kai padėjau dėžutę ant virtuvės stalo.

– Paslaptingas gaublys, – atsakiau.

Kvailai pasakyta, žinoma. Teodoras iškart ėmė mane erzinti.

– Nu taaaip, paslaptingas gaublys? Kiek tau iš tikrųjų metų? – sušuko jis.

Man buvo vienuolika, rudenį sukaks dvylika. O Teodorui – penkiolika. Norėjau, kad jis kuo greičiau išsikraustytų iš namų.

Į virtuvę įėjo mama. Ji vilkėjo švarką, nes buvo nuvažiavusi į darbą, nors šiandien šeštadienis. Mama ir tėtis visą laiką dirbo. Nė vieno mano draugo tėvai tiek daug nedirbo. Maniškiei buvo architektai, projektavo namus ir pastatus. Nieko nebuvo svarbiau už darbą. Todėl tiek daug laiko praleisdavau su Šarlote ir seneliu Horacijumi. Malonu būti kam nors svarbiausia.

– Oho, – tarė mama, žvelgdama į dėžutę su gaubliu. – Ar tai tavo, Horacijau?

– Visai ne, – tarė Horacijus. – Tai Robertos. Ji pati nusipirko aukcione.

Tačiau ir mama, ir Teodoras suprato, kad už gaublį sumokėjo Horacijus.

– Tau davė pinigų, o tu nusipirkai tą bjaurų daiktą? – metė Teodoras. – Tu tikrai esi visai...

– Teodorai, – perspėjo mama. – Užteks.

Ji susiraukė.

– Tai nebuvo per brangu, ar ne? – paklausė ji. – Kitaip norėčiau už jį sumokėti.

Senelis Horacijus papurtė galvą.

– Gaublys tikrai nebuvo brangus, – patikino jis.

– Bet gal buvo daug konkurentų? – pasiteiravo mama ir nusišypsojo seneliui Horacijui.

– Buvo vienas jaunuolis geltonais marškinėliais, bandęs perimti šį gėrį, – pasakė jis ir taip pat nusišypsojo. – Bet mes su Šarlotte iš visų jėgų palaikėme Robertą. Ir tada ji laimėjo.

Senelis surimtėjo.

– O Šarlotę turėjome nuvežti į ligoninę, žaibo greičiu.

Mama papurtė galvą.

– Vargšė mergaitė ir jos tėvai, – pasakė ji. – Nežinau, kiek ilgai jie ištvers.

Aš paėmiau dėžutę ir pasakiau, kad einu į savo kambarį.

– Ar neketini prisijungti prie mūsų ir užkąsti? – paklausė mama.

– Ateisiu vėliau, – pasakiau.

– Juk visą dieną nesimatėme, – papriekaištavo mama.

Ji nusivylė. Man tai nerūpėjo. Ne mano kaltė, kad jos niekada nebūna namie.

Be to, norėjau pabūti viena. Sunku matyti, kaip mama ir senelis Horacijus surimtėja, kalbėdami apie Šarlotę,

nes ir man rūpėjo, kiek ilgai ji ištvėrs tiek sirgdama. Ar nebūna, kad žmonės pasiduoda? Kaip tada, kai pasidaro per sunku bėgant. Kartą Šarlotė pasakė pripratusi būti kitokia nei kiti žmonės. Priprato, kad ji visada daugiau ar mažiau serga. Pagalvojau apie vienarankį berniuką geltonais marškinėliais. Jis visai neatrodė liūdnas. Taigi, gal yra taip, kaip sakė Šarlotė, – prie to priprantama. Galėjai būti ir palieges, ir laimingas tuo pat metu.

Pakėliau gaublį ir nustebusi žvilgtelėjau į dėžutę. Ten buvo daug kitų daiktų: penki maži stikliniai indeliai su dangteliais ir žvakė žvakidėje.

Labai keista ir gana sunki žvakidė. Tai buvo ant kojelės stovintis rutulys su daugybe raštų. Žvakė buvo tuščiaviduriame rutulyje su kiauryme viršuje. Be to, nedidelė skylutė buvo ir viename rutulio šone. Nieko nesupratau. Ką turėčiau daryti su visais šiais daiktais?

Atsargiai pasukau gaublį. Su Šarlotte buvome sudariusios sąrašą šalių, kurias norėtume aplankyti, kai būsimė vyresnės:

Prancūzija (nes ten gyvena Šarlotės teta);
Jungtinės Amerikos Valstijos (nes ten turiu pusbrolių);
Kinija (nes atrodė šauni šalis);
Australija (nes ten galima pamatyti kengūrų).

Šarlotė turi greitai pasveikti, ji tiesiog privalo, nes mes su ja turėjome didelį planą. Niekam nė žodžiu neužsiminėme, ką ketiname nuveikti. Štai kodėl automobilyje jai šnibždėjau – kad neišgirstų senelis Horacijus. Viskas būtų didelė staigmena. Bent jau tuo atveju, jei laimėtume.

Kristianstado miesto muziejus buvo paskelbęs didelį piešinių konkursą. Dalyvauti galėjo visi savivaldybės vaikai. Ir Šarlotei, ir man patiko piešti ir tapyti. Šarlotė daugiausia piešdavo išgalvotus komiksų personažus, o aš – kas tik šaudavo į galvą. Kartą nupiešiau besiginčijančius mamą ir tėtį. Tą piešinį matė tik Šarlotė.

Konkurse galėjai piešti ar tapyti, ką tik nori. Vienintelis reikalavimas buvo toks, kad piešinys turi būti susijęs su Kristianstadu. Bet tai buvo lengva. Viename kampe ketinau nupiešti vandens bokštą. Du nugalėtojai galės vykti į Stokholmą ir parodyti savo piešinius karaliui ir karalienei. Konkursas buvo organizuojamas Kristianstado 400 metų jubiliejaus proga. Matyt, karalius ir karalienė labai norėjo dalyvauti šventėje.

– Ką manai, ar galima dalyvauti su piešiniu, kuriame pavaizduoti komiksų personažai? – paklausė Šarlotė, kai papasakojau jai apie konkursą.

Neturėjau supratimo, todėl paskambinome į muziejų ir paklausėme. Jie leido. Konkursui galima pateikti

bet ką, kas telpa viename popieriaus lape. Šarlotė galėjo piešti kokius tik nori personažus, jei tik jie susiję su Kristianstado miestu.

Vėl pasukau gaublį. Senelis Horacijus man nepaiškino, kodėl jis paslaptingas. Pro šalį skriejo šalys. Vis greičiau ir greičiau. Ir vis labiau stiprėjo nuojauta, kad atsitiks kažkas baisaus.